

Asociația Culturală ECUMEST

Raport Anual 2004

Introducere

Înființată în 1998, Asociația ECUMEST s-a definit de la bun început ca organizație interfață, al cărei scop este intermedierea și acompanierea proceselor de democratizare (acces) și de democrație (diversitate și participare) culturală, pentru emanciparea instituțională a sectorului culturii în România și în Europa centrală și de est.

Activitățile dezvoltate pînă în prezent (în domeniul politicilor culturale, al dezvoltării profesionale, al promovării cooperării culturale internaționale, al sprijinirii presei culturale, precum și a mobilității și creativității artiștilor tineri) s-au bazat și au dus totodată la dezvoltarea unei expertize singulare în România, care este descrisă pe scurt în continuare. Vă prezentăm totodată mai jos direcțiile prioritare de acțiune ale asociației pentru perioada 2005-2006 (informații detaliate despre activitățile trecute fiind disponibile online la www.ecumest.ro).

Obiective prioritare

Ca urmare a experienței acumulate și a expertizei dezvoltate, și pentru a răspunde nevoilor identificate drept critice în contextul actual, ECUMEST și-a orientat activitatea, începînd cu 2004, către două obiective prioritare, respectiv:

Acompanierea procesului de integrare europeană

prin trei direcții de acțiune:

- **Inițierea spațiilor pedagogice interactive** între operatorii culturali și decidenții culturii din România (prin dezbateri, publicații, învățămînt academic, cursuri adresate profesioniștilor, organizarea de dezbateri internaționale regionale și europene);
- **Acompanierea organizațiilor culturale** în înțelegerea proceselor de integrare europeană și sensibilizarea lor la promovarea valorilor democratice prin acțiunea culturală;
- **Instalarea în cadrul Asociației ECUMEST a unui Observator al diversității culturale în Europa de sud-est**, în colaborare cu Observatorul drepturilor omului și al diversității culturale de la Fribourg (asociat UNESCO), pentru o consolidare științifică a noțiunilor care leagă politicile culturale de respectul diversității și valorile democrației de acțiunea culturală.

Acompanierea proceselor creative

ca o condiție a reabilitării individului în contextul post-comunist, prin:

- Profesionalizarea și contextualizarea competențelor necesare administrării acțiunii artistice și culturale (administrația și managementul în sprijinul artei și artistului);
- Acordarea unui sprijin adaptat mobilității artiștilor tineri (printr-un program de mobilitate *à la carte* adaptat nevoii creatorilor de cunoaștere, de ieșire din contextul local, de confruntare cu alte contexte și practici culturale);
- Organizarea cu regularitate în România a unor workshop-uri internaționale dedicate artiștilor din diverse domenii.

Activitățile inițiate sau derulate în parteneriat

În anul 2004, Asociația ECUMEST a urmat direcțiile de acțiune și a derulat proiectele menționate pe scurt în continuare (mai multe detalii despre toate aceste activități sînt disponibile la www.ecumest.ro):

I. Politici culturale

Conștientizarea necesității adoptării unor politici coerente de dezvoltare culturală pe termen lung; responsabilizarea și profesionalizarea diversilor actori culturali (publici și privați), în adoptarea acestora; informare și documentare în domeniu; dezvoltarea capacităților și a rețelelor regionale în domeniu; facilitarea acestor procese – acestea au fost principalele obiective ale activităților asociației în domeniul politicilor culturale, respectiv:

A. Policies for Culture

Lansat în anul 2000, în colaborare cu Fundația Culturală Europeană din Amsterdam, și vizînd întreaga regiune sud-est europeană, programul Policies for Culture (PFC) a dezvoltat pînă în prezent o platformă de peste 500 de organizații din regiune (ONGuri, autorități publice la nivel național, regional și local, universități și institute de cercetare, instituții cu profil european, reviste și ziare culturale etc.) și a dat naștere programelor "PFC Plus" (adresîndu-se altor țări precum Slovacia sau Turcia) și "CPEG – Cultural Policy Education Group". Detalii la www.policiesforculture.org. Începînd cu 2004, programul s-a orientat spre:

1. Continuarea activităților de susținere și facilitare a proiectelor de acțiune în domeniu inițiate de organizații din întreaga regiune sud-est europeană

În 2004 au fost finalizate patru proiecte de acțiune susținute de PFC în Moldova, Muntenegru, Croația și România.

2. Cercetare

Activitatea în 2004 a vizat:

- **Explorarea capacităților și potențialului existent în domeniul cercetării în sud-estul Europei**
 - Identificarea celor mai importante institute de cercetare, poli universitari și centre de resurse documentare care conduc sau pot conduce o cercetare credibilă și utilă pe subiectele politicilor culturale;
 - Identificarea studiilor și analizelor în domeniul politicilor culturale realizate sau în curs în SEE și facilitarea accesului la o Bibliografie online a acestora.

3. Informare și documentare:

- **www.policiesforculture.org** – lansarea unei noi pagini web a programului ca un centru virtual de resurse în domeniul politicilor culturale în sud-estul Europei;
- **periodicele electronice:** lansarea și distribuirea periodică la întreaga bază de date a celor două publicații electronice de informare (e-bulletin) și analiză (InSIGHT);
- **studiile de caz:** dezvoltarea a doi noi studii de caz ale proiectelor dezvoltate în cadrul PFC ce urmează a fi finalizate în cursul anului 2005;
- **alte publicații:** dezvoltarea unei ample publicații pe baza experienței Policies for Culture în perioada 2000-2004 ce urmează a fi lansată în 2005.

B. AR CULT - Agenția Culturală Română

Lansat în anul 2002, AR CULT urmărește să asigure sectorului cultural din România asistență specializată (informare, consultanță, cercetare) în domeniul politicilor și legislației culturale, să faciliteze comunicarea și cooperarea în interiorul sectorului cultural și să contribuie la o îmbunătățire a cadrului în care sectorul funcționează, acționând și în 2004 în cele trei direcții tradiționale:

1. Diseminare informații: INFO AR CULT

Distribuirea buletinului electronic INFO AR CULT cu știri și evenimente din toate domeniile precizate mai sus (disponibil și în pagina web) a continuat în 2004, contribuind la o mai bună informare a sectorului cultural și la o mai mare transparență a deciziei și administrației publice în domeniu.

2. Baza de date legislativă "Legislația culturii în România"

În 2004, baza de date construită pentru a răspunde unei nevoi specifice de informare și formare în domeniul cultural a fost actualizată periodic, facilitând astfel accesul rapid și gratuit și permițând consultarea actelor normative relevante pentru domeniul cultural, precum și a unor ghiduri juridice explicative pentru domeniile de interes prioritar. În viitor, noi ghiduri vor fi adăugate acestora, precum și o variantă prescurtată în limba engleză.
(www.ecumest.ro/lege.php)

3. Analize și dezbateri sectoriale și tematice:

În 2004 a fost realizată dezbateră:

- „Politici culturale – propuneri alternative în vederea alegerilor parlamentare” – masă rotundă organizată de Societatea Academică din România (SAR) și ECUMEST vizînd declanșarea înaintea alegerilor parlamentare 2004 a unei dezbateri publice reale asupra politicilor culturale (oct. 2004).

În viitor urmărim organizarea unor dezbateri pe sectoare artistice sau pe teme alese, menite să permită un dialog sistematic între sectorul cultural independent, decidenți și legislatorii culturali (exemple, altele decît cele planificate menționate mai jos: Locul artei contemporane în prioritățile politicii culturale românești și mecanismele de susținere a acesteia; Pentru o mai bună gestiune a proiectelor artistice interdisciplinare)

C. Dezvoltare profesională

Activă încă de la înființare în domeniul educației în management cultural în țările din estul Europei și unul din pionerii programelor regionale de formare în domeniu (prin programul ECUMEST lansat de Corina Șuteu în anul 1995), ECUMEST a continuat în 2004 activitatea în acest domeniu prin:

- Continuarea colaborării cu programul de Masterat în management și politici culturale în Balcani derulat de Universitatea de Artă din Belgrad în parteneriat cu Universitățile franceze Lyon 2 și IEP Grenoble (prin organizarea promovării, selecției și acompanierea studenților români; susținere cursuri; Corina Șuteu, Delia Mucică; acordarea de asistență studenților în organizarea stagiilor).

Activitățile de dezvoltare profesională ale ECUMEST vor urmări în viitor în mod special conștientizarea și responsabilizarea managerilor și administratorilor culturali în vederea unei participări active în definirea și implementarea unor politici culturale adaptate contextului.

II. Cooperare culturală internațională și integrarea europeană: către un "spațiu public european"

A. Rolul diplomației culturale în procesul de integrare și în promovarea valorilor europene

În condițiile apropiatei aderări a României la Uniunea Europeană, ECUMEST își propune să contribuie la construirea unui veritabil spațiu de dezbatere și de promovare a valorilor europene care să implice operatorii și decidenții culturali din România și din regiune, precum și la încurajarea și dezvoltarea, în noul context politic, a unei cooperări culturale active la nivel regional, european și internațional.

De la diplomația culturală la relațiile culturale – rolul agențiilor culturale în procesul de integrare europeană

În 2004 ECUMEST a început dezvoltarea unui nou proiect și a parteneriatelor necesare acestuia. Astfel, începând cu 2005, în colaborare cu Relais Culture Europe (Paris), Conferința de la Berlin pentru o politică europeană în domeniul cultural, precum și Couterpoint (Londra), precum și în colaborare cu experți independenți din Luxemburg, Franța, Olanda, Germania, Marea Britanie, ECUMEST va lansa și facilita un proces de reflecție comun, din perspectiva țărilor candidate și a noilor membri ai UE, despre rolul diplomației culturale în facilitarea înțelegerii proceselor și procedurilor legate de aceasta. Acest proces va fi lansat în anul 2005 și va include întâlniri, conferințe, studii, publicații, etc. pentru a se încheia cu o largă conferință în cursul anului 2007.

B. Pedagogia valorilor democratice europene

Susținerea presei culturale

În anul 2002, ECUMEST a inițiat **Press Stress Group (PSG)** - o platformă informală lansată împreună cu revistele „Observator cultural”, „Litere, arte, idei”, „22” și „Dilema” („animate” de Ion Bogdan Lefter, Dan C. Mihăilescu, Dan Perjovschi, Magdalena Boiangiu), în cadrul căreia s-au realizat în 2004 finalizarea următoarelor proiecte:

- „Creșterea accesului la informație în domeniul cultural pentru lideri de opinie la nivel local”. Parteneriatul cu revistele amintite a dat naștere unei analize asupra distribuției revistelor culturale în provincie și a necesității de a oferi surse de informație culturală de înalt nivel liderilor de opinie din provincie, cu acces redus la sursele europene și internaționale. Această analiză s-a concretizat într-un proiect de susținere directă a 100 de cititori din provincie prin oferirea de abonamente gratuite la revistele „Observator cultural”, „Litere, arte, idei” și „Dilema” în perioada martie-decembrie 2003 și al cărui raport de evaluare pe baza unui chestionar trimis tuturor beneficiarilor proiectului a fost finalizat în martie 2004;
- În 2003/2004 ECUMEST a organizat, în parteneriat cu Institutul Goethe, seminarul internațional „Revistele culturale – platforme de dialog în țările Europei de sud-est” (decembrie 2003) și a publicat cu regularitate articole în presa culturală din Balcani. În același timp, datorită schimbărilor survenite în cadrul platformei – prin transformarea „Dilemei” în „Dilema Veche”, dispariția La& – parteneriatul a continuat însă sub forma unei colaborări permanente.

C. Rețelele culturale – platforme informale de cooperare

Asociația ECUMEST a continuat în 2004 participarea ca membru în IETM – Informal European Theatre Meeting, ENCATC - European Network of Cultural Administration Training Centers, INCD - International Network on Cultural Diversity, Balkan Express, precum și participant la activități ale altor rețele precum ECA -European Council of Artists sau EFAH – European Forum For Arts and Heritage, sub forma:

- Participarea la întâlniri ale rețelelor și distribuire informații

internațională

- (acționând ca un activ "nod" de rețea în întreaga Europă);
- Punerea în rețea a operatorilor culturali din România și estul Europei cu potențiali parteneri din alte țări europene;
- Participarea, ca formatori și moderatori, la organizarea acțiunilor rețelelor culturale (ex. participarea Corinei Șuteu ca lider de formare pentru portalul On-the-Move (dedicat mobilității artistice în Europa).

III. Susținerea creativității

Activitățile ce vizează promovarea mobilității și susținerea creativității încearcă să răspundă nevoii tot mai stringente de mobilitate a tinerilor creatori, care să le permită acestora o lărgire și îmbogățire a referințelor artistice, o confruntare cu alte contexte și o deschidere față de propunerile artistice ale momentului din alte țări și din alte discipline.

A. Dezvoltarea rețelei Balkan Express

Participând din 2002 la dezvoltarea unei noi rețele regionale în domeniul artelor spectacolului în Balcani: Balkan Express, fiind – alături de IETM (Bruxelles), Bunker (Ljubljana) și Vlaams Theatre Instituut (Bruxelles) – unul din susținătorii, promotorii și coordonatorii acestei rețele, în 2004 ECUMEST a avut o contribuție fundamentală prin organizarea, dincolo de activitățile de coordonare și promovare a rețelei a principalei întâlniri a rețelei în 2004 în România (Sf. Gheorghe) având ca temă dezvoltarea publicului în sud-estul Europei. Aceasta a inclus și o conferință având ca temă cooperarea internațională (susținută de Corina Șuteu), precum și un workshop artistic regional animat de Andrei Șerban.

Consultanță și studii realizate la comandă

În anul 2004, asociația a continuat, derulat și finalizat următoarele proiecte realizate la comandă:

- 2004/2005 **UNESCO (Paris)**
Studiu metodologic comparativ asupra Observatoarelor Diversității Culturale inițiate de UNESCO: "Recommendations for a shared methodological approach to cultural diversity and related issues" (Corina Șuteu)
- 2004 **Fundația Culturală Europeană (Amsterdam)**
Studiu de fezabilitate în vederea lansării de către Fundația Culturală Europeană a CPEG – Cultural Policy Education Group – un program de susținere a dezvoltării pregătirii academice în domeniul politicilor culturale în Estul Europei, pe baza unei inițiative pilot lansate în cadrul programului Policies for Culture (Corina Șuteu)
- 2004 **IETM – Informal European Theatre Meeting (Bruxelles)**
Consultanță și training în dezvoltarea, actualizarea, utilizarea și promovarea portalului On-the-Move în domeniul cooperării culturale în artele spectacolului (Corina Șuteu, Oana Radu)
- 2003/2004 **Ambasada Regală a Olandei la București**
Redactarea ghidului "A short guide to the Romanian cultural sector today (Mapping opportunities for cultural cooperation)". Ghidul a fost realizat la solicitarea Ambasadei Regale a Olandei la București în vederea prezentării oportunităților existente și a promovării cooperării culturale pe termen lung între România și Olanda. Reprezentînd un instrument de informare și promovare a principalilor actori culturali din România, ghidul este în prezent în curs de tipărire de către Institutul Cultural Român, urmînd a fi lansat în cursul lunii februarie 2005. Proiect derulat în cadrul programului ARcUlt.

- 2003/2005 **Fundația Culturală Europeană (Amsterdam)**
Consultanță în dezvoltarea și evaluarea programului de mobilitate STEP beyond al Fundației Culturale Europene (Oana Radu)
- 2003/2004 **Salzburg Seminar**
Consultanță în conceperea și realizarea celor două sesiuni de formare "Cultural institutions in transition" ale Seminarului de la Salzburg adresate profesioniștilor din Rusia, respectiv Europa de Est (Corina Șuteu)
- 2003/2004 **Ministerul Culturii și Cultelor / Hydea S.r.l. (Florența)**
Servicii de consultanță pentru "Campania de educație și de conștientizare a publicului" din cadrul Proiectului "Patrimoniul Cultural" (inițiat de Guvernul României în 1999, pe baza unui împrumut al Băncii Mondiale). Realizarea campaniei a avut ca scop dezvoltarea unei mai bune înțelegeri a publicului și a unui sprijin pentru importanța conservării patrimoniului cultural. ECUMEST a fost partener al Hydea S.r.l. în furnizarea de consultanță Unității de Implementare a proiectului din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor.

Biroul Executiv și Echipa ECUMEST, 2004

Consiliul director

Corina ȘUTEU, președinte
Aura CORBEANU, director executiv
Oana RADU, director de programe

Alți membri ai echipei

Stefania FERCHEDĂU, coordonator proiecte
Tsveta ANDREEVA, coordonator local al programului *Policies for Culture* în Bulgaria și
Macedonia (Sofia)
Ana Ciutu, asistent proiect
Elena IACOB, contabil

În cadrul diverselor proiecte și activități punctuale, Asociația ECUMEST a lucrat de asemenea cu o varietate de colaboratori din regiunea Europei de sud-est (colaborarea constând în principal în furnizarea de informații, expertiză, organizare și logistică)

Membrii Asociației la data de 31 decembrie 2004

Dan BARTHA - LAZAR
Dragoș BUHAGIAR
Eugen COJOCARIU
Claudia CONSTANTINESCU
Aura CORBEANU
Carmen CROITORU
Alexandru DABIJA
Georgeta Maria IUGA
Virgiliu MĂRGINEANU
Delia MUȚICĂ
Corina RĂCEANU
Corina ȘUTEU
Iulian VRABETE